

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасні умови господарювання ставлять перед підприємством безліч завдань, які необхідно вирішувати у режимі швидкого реагування. Це питання збільшення обсягів виробництва, раціонального використання усіх видів ресурсів підприємства, оптимального завантаження виробничих потужностей тощо.

Однією з основних проблем серед ряду цих завдань є проблема можливості використання власного фінансового потенціалу для швидкого реагування на зміни зовнішнього економічного середовища. Як наслідок, набувають актуальності проблеми дослідження сутності фінансового потенціалу підприємства для ефективного маневрування фінансовими ресурсами та оптимізації їх використання при нестабільності, невизначеності та динамізму ринкового середовища господарювання.

Так як немає єдиної думки до визначення фінансового потенціалу підприємства виділяють наступні підходи до його розуміння: сукупність фінансових ресурсів; фінансові можливості; здатність до оптимізації фінансової системи; фінансовий потенціал; потенційні розміри доходів; забезпеченість фінансовими ресурсами; відносини, що виникають на підприємстві.

Більшість авторів визначають фінансовий потенціал підприємства як сукупність фінансових ресурсів і це найбільш правильний підхід до трактування. Він розглядає фінансовий потенціал підприємства, як усі його ресурси та можливості які він за собою несе. Другим за повнотою є визначення фінансового потенціалу підприємства як фінансові можливості, але в даному випадку вони не розглядаються як вже наявні фінансові ресурси, лише як можливості, що формуються під впливом зовнішніх та внутрішніх факторів, тому цей підхід є не досконалим.

Розуміння фінансового потенціалу підприємства як здатність до оптимізації фінансової системи також є недосконалим, адже цей підхід розуміє під собою, що лише при залученні та використанні фінансових ресурсів фінансовий потенціал підприємства дає можливість оптимізувати фінансову систему підприємства, але це лише одна з можливостей фінансового потенціалу, а не основна його функція.

Якщо ж розуміти фінансовий потенціал підприємства як фінансовий потенціал сам по собі, то без впливу на нього та певних дій щодо його використання він користі не принесе, тому потрібно розглядати ще й з точки зору управління ним. Підходи що полягають у розумінні фінансового потенціалу підприємства як потенційні розміри доходів, забезпеченість фінансовими ресурсами та відносинами, що виникають на підприємстві – мають найбільше недоліків, адже розглядають лише один з аспектів самого фінансового потенціалу.

Згідно дослідження більшість авторів розглядають фінансовий потенціал підприємства як сукупність фінансових ресурсів та фінансові можливості, де сукупність фінансових ресурсів розглядають як наявні та потенційні фінансові ресурси, якими підприємство може розпоряджатися для здійснення поточних і

перспективних витрат, а фінансові можливості як можливість підприємства, що формується за наявності різного роду ресурсів під впливом оточення та внутрішньої структури підприємства та можуть бути реалізовані за допомогою діяльності персоналу та системи управління з метою досягнення максимально бажаного фінансового результату.

На основі викладеного вище матеріалу, пропонуємо наступне визначення фінансового потенціалу підприємства – це обсяг наявних фінансових ресурсів підприємства та прихованих його можливостей, за рахунок яких існує потенційна можливість збереження стійкості підприємства, підвищення його конкурентоспроможності, отримання наперед визначеного позитивного фінансового результату, що може бути реалізованим внаслідок управлінського впливу з метою досягнення певного наперед визначеного рівня розвитку підприємства як на певний момент часу, так і у перспективі.

Фінансовий потенціал як економічна категорія являє собою загальне поняття фінансової науки та відображає особливу сферу фінансових відносин, специфічне суспільне призначення яких – забезпечення виконання властивих їй функцій.

Зазначене свідчить про роль та можливість використання фінансового потенціалу підприємства як інструменту і важеля оцінки й регулювання стану, руху, механізму формування, накопичення, перерозподілу, примноження та використання фінансових активів.

Тому, можна зробити висновок про те, що існування у підприємствах різних видів потенціалу і фінансового потенціалу зокрема є важливим елементом забезпечення розвитку підприємства. Фінансовий потенціал відіграє важливу роль в ефективному функціонуванні підприємства і умовах перехідного періоду. На нашу думку, саме наявність фінансового потенціалу у підприємства свідчить про ефективність його діяльності та доцільність існування. Також, слід зазначити, що фінансовий потенціал не можна ототожнювати з фінансовими ресурсами підприємства, оскільки фінансовий потенціал є значно ширшим поняттям, на нього впливають різні фактори як зовнішнього, так і внутрішнього середовища, в якому здійснює господарську діяльність підприємство. При цьому важливу роль відіграють умови доступу до ресурсів як чинник зовнішнього середовища.